

15 -ാം കേരള നിയമസഭ

13 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്ര ചിഹ്നം ഇല്ലാത്ത ചോദ്യം നം. 5379

21-03-2025 - ൽ മറുപടി

ഹജ്ജ് തീർത്ഥാടകരുടെ ഉയർന്ന വിമാന നിരക്ക് കുറയ്ക്കാൻ ഇടപെടൽ

ചോദ്യം		ഉത്തരം	
ശ്രീ. കുറുക്കോളി മൊയ്തീൻ		ശ്രീ. വി. അബ്ദുറഹിമാൻ (നൂനപക്ഷക്ഷേമം, കായികം, വഖഫ്, ഹജ് തീർത്ഥാടന വകുപ്പ് മന്ത്രി)	
(എ)	കരിപ്പൂർ വിമാനത്താവളത്തിൽ നിന്ന് ഹജ്ജിനു പോകുന്ന തീർത്ഥാടകർക്ക് ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള ഉയർന്ന വിമാന നിരക്ക് കുറയ്ക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് കേന്ദ്രസർക്കാർ സംസ്ഥാന സർക്കാരിന് മറുപടി നൽകിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ആയതിന്റെ വിശദാംശം അറിയിക്കാമോ;	(എ)	<p>കോഴിക്കോട് വിമാനയാത്രാ നിരക്ക് കുറയ്ക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച് സംസ്ഥാന സർക്കാർ, കേന്ദ്ര വ്യോമയാന മന്ത്രാലയത്തിനും കേന്ദ്ര നൂനപക്ഷ കാര്യ മന്ത്രാലയത്തിനും കത്ത് നൽകിയിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഇതിന് മറുപടിയായി 31.01.2025-ൽ കേന്ദ്ര വ്യോമയാന മന്ത്രി, ഹജ്ജ് എയർ ചാർട്ടർ ഓപ്പറേഷൻസിന് വേണ്ടി ഒരു ഹജ്ജ് എയർ ട്രാവൽ കമ്മിറ്റി രൂപപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളതായും ഹജ്ജ് യാത്ര സംബന്ധിച്ച കാര്യങ്ങൾ പരിശോധിച്ച് ആവശ്യമായി ക്രമീകരണം നടത്തുമെന്നും അറിയിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു.</p> <p>27.02.2025-ൽ കേന്ദ്ര നൂനപക്ഷകാര്യ സഹമന്ത്രി സർക്കാരിന് നൽകിയ മറുപടിയിൽ, സുതാര്യമായ ടെൻഡർ നടപടി ക്രമങ്ങൾ മുഖാന്തിരമാണ് വിമാന യാത്രാ നിരക്ക് നിശ്ചയിക്കുന്നതെന്നും, ആയതിൽ പങ്കെടുക്കുന്ന വിമാന കമ്പനികൾ മാർക്കറ്റ് സംബന്ധമായ വിവിധ ഘടകങ്ങൾ മുൻനിർത്തിയാണ് ബിഡുകൾ സമർപ്പിക്കുന്നതെന്നും, ആയതിന്റെ ഫലമായാണ് എംബാർക്കേഷൻ പോയിന്റുകളിലും വിമാന നിരക്കുകൾ വ്യത്യസ്തമായി വരുന്നതെന്നും അറിയിച്ചിട്ടുണ്ട്. കോഴിക്കോട് എംബാർക്കേഷൻ പോയിന്റിലെ നിരക്ക് വർദ്ധനവിൽ പ്രായോഗികമായി ചെയ്യാൻ കഴിയുന്ന പരിഹാര നടപടികൾ നിർദ്ദേശിക്കാമെന്നും അറിയിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അപ്രകാരം നിലവിൽ കോഴിക്കോട് എംബാർക്കേഷൻ പോയിന്റിൽ നിന്നും രണ്ടാമത്തെ ഓപ്പഷൻ കണ്ണൂർ വിമാനത്താവളം തെരഞ്ഞെടുത്തിട്ടുള്ള 516 അപേക്ഷകരെ കണ്ണൂർ എംബാർക്കേഷനിലേയ്ക്ക് മാറ്റാൻ തീരുമാനിച്ചിട്ടുണ്ട്.</p>
(ബി)	പ്രസ്തുത ഉയർന്ന വിമാന നിരക്ക് കുറയ്ക്കുന്നതിനായി സംസ്ഥാന സർക്കാരിന് എന്തെങ്കിലും ചെയ്യാൻ	(ബി)	ടെൻഡർ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നത് കേന്ദ്ര ഹജ്ജ് കമ്മിറ്റി മുഖാന്തരമാണ്. സംസ്ഥാന സർക്കാർ

<p>കഴിയുമോയെന്ന് അറിയിക്കാമോ?</p>	<p>വിമാനയാത്രാ നിരക്ക് കുറയ്ക്കണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ട് കേന്ദ്ര വ്യോമയാന മന്ത്രിയ്ക്കും , കേന്ദ്ര ന്യൂനപക്ഷകാര്യ മന്ത്രിയ്ക്കും 31 /12 /2024-ൽ കത്ത് നൽകിയിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ, എയർ ഫെയർ കുറയ്ക്കണമെന്നാവശ്യപ്പെട്ട് എയർ ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡ് -ന്റെ ചെയർമാന് വകുപ്പ് സെക്രട്ടറി 10/01/2025-നും, കത്ത് നൽകിയിട്ടുണ്ട്. പകർപ്പുകൾ അനുബന്ധമായി ചേർക്കുന്നു.</p> <p>കേന്ദ്ര ന്യൂനപക്ഷ കാര്യ മന്ത്രിയുടെ 06/03/2025 -തീയതിയിലുള്ള കേരള സന്ദർശന വേളയിൽ വിമാനക്കൂലി കുറയ്ക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ നടപടി ത്വരിതപ്പെടുത്തണമെന്ന് നേരിട്ട് കണ്ടും ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.</p>
-----------------------------------	--

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

14
17/12/25
V. ABDURAHIMAN
MINISTER FOR MINORITY WELFARE, SPORTS
WAQF & HAJ PILGRIMAGE-RAILWAYS
POSTS & TELEGRAPHS
GOVERNMENT OF KERALA

THIRUVANANTHAPURAM-695 001

31/12/2024
Date.....

Respected Shri. Rammohan Naidu Kinjarapu Ji,

I hope this letter finds you well.

This is to bring to your kind attention regarding the airfares being finalized for Haj Pilgrimage in Kerala. Kerala have been allotted 3 embarkation points for Haj 2025, viz. Calicut International Airport, Kannur International Airport and Cochin International Airport. It is learnt that, the bidding for the above three embarkation point Air fares have been completed and is on the process of finalization. For your kind attention and understanding, the bid rates arrived for the 3 embarkation points are as detailed.

- i) Calicut International Airport - 1,25,000 (Air India Express)
- ii) Kannur International Airport - 87,000 (Air India Express)
- iii) Cochin International Airport - 86,000 (Saudi Airlines)

The exorbitant rates arrived at the tender for Calicut Embarkation point has become a grave concern to the State. The bids of AIR INDIA EXPRESS for Calicut embarkation point is too high when compared with Kannur. And in Cochin Saudi Airlines has quoted a nominal rate.

A total of 15,203 persons have been selected for Haj travel from Kerala for 2025. The embarkation wise pilgrim count is as detailed;

- i) Calicut International Airport - 5755 nos.
- ii) Kannur International Airport - 4026 nos.
- iii) Cochin International Airport - 5422 nos.

6/1/25

(1-2)

Date.....

Hence, it is clear that, 1/3 of the total Haj pilgrims who have chosen Calicut Airport as their embarkation point would have to bear an amount almost double that of other embarkation points. Also it may be noted that, AIR INDIA EXPRESS bids for Kannur Embarkation point seems nominal when compared with Calicut.

In Kerala, the Haj applicants who have opted the State Haj services for travel, are the common people and most of them are not in a good financial condition. Therefore the fares now arrived are not an affordable choice for those who have opted Calicut. This situation would create much hardships to the pilgrims from Kerala. However the State Government and the State Haj committee are positively anticipating a reduction on the airfares of AIR INDIA EXPRESS for Calicut Embarkation point.

Since the matter is of grave concern, I would request you to have your personal intervention in the matter and to find a feasible solution so that the Haj pilgrimage would be an affordable one in 2025.

With Warm Regards and Greetings,

Yours Faithfully,

V. Abdurahiman

To,

Shri. Rammohan Naidu Kinjarapu
Hon'ble Union Minister of Civil Aviation, Govt. of India.
Rajiv Gandhi Bhawan Block B, Jorbagh Safdarjung Airport Area,
New Delhi - 110003

(2-2)

Date..... 31/12/2024

Respected Sri.Kiren Rijiju Ji,

I hope this letter finds you well.

This is with regard to the airfares arrived at the tender for this Haj season. As you know, the Haj 2025 preparations have started and are ongoing. It is learnt that, the bids of the air fares for the three embarkation points in Kerala are being finalized. And as known from the sources, the tender rates arrived for the 3 embarkation points are as detailed.

- i) Calicut International Airport - 1,25,000 (Air India Express)
- ii) Kannur International Airport - 87,000 (Air India Express)
- iii) Cochin International Airport - 86,000 (Saudi Airlines)

The exorbitant rates arrived at the Calicut Embarkation point has become a grave concern to the State. A total of 15,203 persons have been selected for Haj 2025 from Kerala. The embarkation wise pilgrim count is as detailed;

- i) Calicut International Airport - 5755 nos.
- ii) Kannur International Airport - 4026 nos.
- iii) Cochin International Airport - 5422 nos.

Hence, it is clear that, 1/3 of the total Haj pilgrims who have chosen Calicut as their embarkation point, would have to bear an amount almost double that of other embarkation points. Also it may be noted that, AIR INDIA EXPRESS bids for Kannur Embarkation seems nominal when compared with Calicut.

(1-2)

Date.....

In Kerala, the Haj applicants who have opted the State Haj services for travel, are the common people and most of them are not in a good financial condition. Therefore the fares now arrived are not an affordable choice for those who have opted Calicut Embarkation point. Also they can't opt out the Calicut Embarkation point considering the convenience and the facilities available at Haj house and the newly built Women's dormitory of the State Haj Committee, which is situated near to the Calicut International Airport.

This situation would create much hardship to the pilgrims from Kerala. However the State Government and the State Haj committee are positively anticipating a reduction on the Air fares for Calicut Embarkation point. Since the matter is of grave concern, I would request you to have your personal intervention in the matter and to find a feasible solution so that the Haj pilgrimage would be an affordable one in 2025.

With Warm Regards and Gretings,

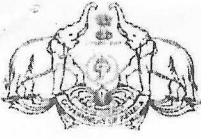
Yours Faithfully,

V. Abdurahiman

To,

Sri. Kiren Rijju
Hon'ble Union Minister of Minority Affairs.
11th Floor, Pandit Deendayal Antyodaya Bhawan,
CGO Complex, Lodhi Road, New Delhi-110003

APM MOHAMMED HANISH IAS

PRINCIPAL SECRETARY TO GOVERNMENT
INDUSTRIES, REV. (WAQF), SPORTS, YOUTH AFFAIRS & MINORITY WELFARE DEPARTMENTS
GOVERNMENT SECRETARIAT, THIRUVANANTHAPURAM

**INVEST
KERALA**
GLOBAL SUMMIT
FEB 21-22, 2025 | KOCHI

10/01/2025.

No.MW2/1/2025-GAD

To

Shri.N.Chandrasekharan
Chairman, Air India Ltd,
Block-4, Vatika One on One,
Sector-16, NH-48, Industrial Estate,
Gurugram HR-122007.

Sir,

Sub: Minority Welfare Department- Government of Kerala- Request to
Rationalize Hajj Fares at Calicut International Airport at par with the fares
at Kannur Airport Charged approximately ₹40,000 more those departing
from Kannur-Reg

Ref: Letter No.H2-594/2024/KSHC dated 31/12/2024 from the District
Collector & Executive Officer, Kerala State Haj Committee.

Kind attention is invited to the captioned subject. State Government is taking various steps for the smooth conduct of the upcoming Haj Pilgrimage, 2025. Meantime, several complaints and grievances have been received from the pilgrims on the inordinate fares quoted by AIR INDIA EXPRESS at Calicut International Airport for Haj,2025. The pilgrims are put to distress, as the flight charge quoted at Calicut Airport is approximately ₹40,000 more than those departing from Kannur International Airport.This disparity is causing undue hardship and financial burden on the pilgrims traveling from Calicut.

Majority of the applicants have opted Calicut as the embarkation point, considering convenience and facilities available at Haj House of the State Haj Committee, which is situated near to the Calicut International Airport. The tender rates arrived for the 3 embarkation points & embarkation wise pilgrim Count are as detailed below.

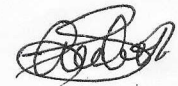
- 1) Calicut International Airport-1,25,000(Air India Express)-5755 nos.
- 2) Kannur International Airport-87,000(Air India Express) -4026 nos.
- 3) Cochin International Airport-86,000(Saudi Airlines) -5422 nos.

While comparing with the tender bid rates arrived for Cochin Airports which is 86,000/-passenger each, quoted by Saudi Airlines, the figures arrived for Calicut is approximately more than ₹40,000. This is exorbitant and unbearable for pilgrims and also causes many hardships for those who opted Calicut International Airport as their Embarkation point.

In the circumstance, I would like to draw your personal attention to the issue, as the same is critical for the State and would solicit your kind intervention in the matter to consider for a reduction in the Air fares for AIR INDIA EXPRESS at Calicut International Airport for Haj, 2025.

Yours Faithfully,

A P M MOHAMMED HANISH

അപ്രതീകാത്മകമായി